

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ

СХЕМА ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ

Методичні рекомендації

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо використання Схеми планування території Харківської області

1. Соціальні, економічні та екологічні результати реалізації Схеми

В сучасних умовах значно зростає роль територіального фактору у вирішенні стратегічних завдань соціально - економічного поступу країни. Це пов'язано, зокрема, з необхідністю підвищення ефективності використання основного національного багатства - землі, яка є не тільки головним засобом сільськогосподарського виробництва, але й просторовим базисом розселення та усіх видів економічної діяльності.

Тому підвищується роль містобудівної документації. Особливе значення має розроблена Схема планування території Харківської області (далі – Схема), яка встановлює державні та регіональні пріоритети щодо раціональних видів використання території області. Це має забезпечити формування вихідної бази для екологічно та соціально зорієнтованого прогнозування розбудови національної економіки, вдосконалення її галузевих і територіальних пропорцій, реалізації державної регіональної політики, забезпечення сталого розвитку населених пунктів, розбудови мережі об'єктів природно - заповідного фонду, курортів та зон масового відпочинку, визначення проблемних ареалів, завдань та механізмів їх розвитку, обґрунтування змісту та черговості необхідних заходів щодо екологічної реабілітації територій, розміщення та проектування об'єктів міжнародної та загальнодержавної інженерно - транспортної інфраструктури тощо.

Оскільки в Схемі планування визначені режими та напрямки розвитку територій і населених пунктів, виявлені протиріччя в територіально - планувальному розвитку регіону та обґрунтовані заходи щодо їх подолання, її вирішення визначають зміст стратегічної та оперативної діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Всім цим зумовлена багатоаспектна ефективність реалізації Схеми планування території області, яка має забезпечити:

- **в економічній сфері** - підвищення ефективності суспільного виробництва завдяки більш раціональному використанню потенціалу територій, їх демографічних, природних та економічних ресурсів, поселенської мережі тощо.
- **в соціальній сфері** - створення та підтримання повноцінного життєвого середовища, усунення суттєвих регіональних відмінностей в умовах життя, забезпечення рівнодоступності всіх громадян до закладів соціально - культурного обслуговування та інших ресурсів людського розвитку, охорону та раціональне використання історико - культурної спадщини;

Демографічний розвиток Харківщини враховує можливе економічне зростання, активне проведення заходів демографічної політики на державному та регіональному рівнях, посилення уваги владних структур до збереження і відтворення якості населення, реальне покращення якості та доступності медичних послуг, зокрема в сільській місцевості, формування дбайливого ставлення до себе та свого оточення у кожної особи. Ефективна реалізація зазначених напрямів державної соціально-економічної політики сприятиме стійкому зростанню народжуваності і забезпечить реалізацію оптимістичного прогнозу населення області та його вікової структури.

Вдосконалення просторової організації мережі розселення шляхом формування впорядкованих територіальних сполучень населених пунктів, що розвиваються у єдиних системах розселення міських і сільських жителів та об'єднуються сталими соціальними і виробничими взаємозв'язками та відповідними структурами управління. В схемі визначені центри та підцентри системи розселення всіх ієрархічних рівнів: міжобласна, обласна, міжрайонна та районна системи розселення. Це сприятиме забезпеченню населення послугами які задовольняють його найнагальніші потреби в навчанні, вихованні дітей, догляді за людьми похилого віку та інвалідами, охороні здоров'я, закладах культури, фізкультури і спорту, торгівлі, побутовому та комунальному обслуговуванні, зв'язку. Задоволення потреб населення у послугах унікального попиту, відповідно до рішень Схеми планування території області, здійснюватиметься у місті Харкові як центрі міжобласної та обласної системи розселення та в центрах міжрайонних систем розселення. Періодичні послуги задовольнятимуться в центрах (усі центри адміністративних районів області) та підцентрах районних систем розселення. Повсякденні послуги мають надаватися у кожному населеному пункті.

– **в екологічній сфері** - охорону та збагачення довкілля, раціональне природокористування, забезпечення техногенно-екологічної безпеки життєдіяльності людини шляхом, обґрунтування екологічно-припустимих рівнів та режимів використання території;

Усунення екологічних наслідків життєдіяльності людини (звалища побутових відходів) вирішується шляхом будівництва сміттєпереробних підприємств. Їх розміщення створює додатковий економічний ефект: нові робочі місця, доходи до бюджету, поліпшення інженерної та соціальної інфраструктури території.

Завдяки цьому реалізація Схеми планування території області має стати складовою частиною діяльності щодо забезпечення екологічної рівноваги, соціальної стабільності, національної безпеки країни.

2. Пропозиції щодо етапів та механізму забезпечення реалізації Схеми

Етапи реалізації

Виходячи з мети та завдань Схеми, встановлена необхідність безперервності процесів її оновлення та реалізації, яка складається з наступних етапів:

- на першому етапі (до 2015 р.) вдосконалюються необхідні організаційні, інформаційні засади регулювання процесами використання території області, започатковується моніторинг цих процесів та здійснюються першочергові заходи щодо планування території, які забезпечуватимуть найбільший екологічний, соціальний та економічний ефект (зокрема, екологічна та соціальна реабілітація найбільш проблемних територій, модернізація існуючої промислової, інженерно-транспортної мережі тощо);
- на другому етапі (орієнтовно 2016–2031 роки) реалізуються інші рішення проекту Схеми.

Механізми забезпечення реалізації Схеми

Концептуальні вирішення планування та використання території області, повинні забезпечуватися шляхом цілеспрямованої діяльності обласної та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, які мають використовувати матеріали Схеми при:

- визначенні основних завдань проектів і програм соціально-економічного розвитку, програм охорони земель, охорони здоров'я населення, охорони довкілля, розвитку інженерно-транспортної інфраструктури, формування національної екологічної мережі, розвитку курортів і туризму, збереження історико-культурної спадщини;
- додержанні державних вимог для розроблення проектів планування території адміністративних районів, прикордонних територій, генеральних планів населених пунктів області;
- розробленні заходів щодо наукового, проектного, інформаційного, фінансового, організаційного забезпечення впровадження Схеми.

Наукове забезпечення

З метою наукового забезпечення заходів з регулювання використання території Харківської області необхідно передбачити проведення фундаментальних та прикладних досліджень, спрямованих на розроблення рекомендацій і методів реалізації Схеми, у тому числі проведення моніторингу та оцінки стану використання території, організацію ведення кадастрів містобудівних об'єктів на регіональному рівні.

До найважливіших з них віднесені розробка та впровадження наукової моделі інформаційної бази містобудування та організації моніторингу реалізації Схеми, регіональних програм розвитку проблемних територій, розвитку малих міст, стабілізації та розвитку сільської мережі розселення, визначення стану прогнозування природно-техногенної безпеки регіону, методів регулювання міського землекористування та вдосконалення його структури у ринкових умовах, еколого-містобудівної реабілітації старопромислових депресивних районів і міст, проведення територіально-екологічної регламентації екологічно небезпечних видів діяльності та районування на їх основі території області, взаємоузгодженого територіально - планувального розвитку прикордонних територій, методичних рекомендацій щодо оптимального трасування інженерної, транспортної мережі (коридорів) та їх облаштування на територіях природно-заповідного, лісового фонду, впровадження вирішень Схеми при розробленні містобудівної документації на регіональному та місцевому рівнях.

Проектне забезпечення

З метою проектного забезпечення реалізації рішень Схеми передбачається розроблення містобудівної документації та галузевих схем: схем планування території адміністративних районів, схем планування територій сільських рад, генеральних планів населених пунктів області, детальних планів територій, схеми планування транскордонних природоохоронних територій міжнародного значення, проектів встановлення меж територій природно-заповідного фонду, тощо.

Крім того, рекомендується розроблення схем планування територій міських агломерацій.

Інформаційне забезпечення

З метою інформаційного забезпечення реалізації вирішень Схеми пропонується створення геоінформаційного центру, завданням якого буде ведення єдиної геоінформаційної системи та бази даних по області для подальшого розроблення, впровадження моніторингу, оновлення, реалізації схеми планування території області, електронної бази даних по малих містах, селищах та селах, розробка та реалізація програми заходів з інвентаризації та систематизації земель у приміських зонах міст з метою забезпечення їх перспективного розвитку.

Фінансове забезпечення

Фінансування комплексу заходів, передбачених Схемою, здійснюватиметься за рахунок коштів Державного бюджету України, обласного та місцевих бюджетів, а також із залученням інших джерел.

Організаційне забезпечення

Організаційне забезпечення реалізації Схеми здійснюватиме спеціально уповноважений орган виконавчої влади Харківської обласної державної адміністрації – управління містобудування та архітектури, до відання якого мають бути віднесені питання планування, регулювання забудови та іншого використання територій області. На нього також покладається контроль за реалізацією Схеми. Орган, що забезпечує організацію виконання Схеми, щорічно має представляти Харківській обласній раді звіти та необхідну інформацію про хід виконання завдань Схеми.

Харківська обласна рада на підставі наданої інформації повинна здійснювати коригування програмних завдань, їх змісту та обсягів фінансування.

Для координації діяльності обласної і місцевих органів виконавчої влади, які мають забезпечувати реалізацію Схеми, бажано створити дорадчий орган - обласну координаційну раду, до складу якої включаються посадові особи цих органів, а також представники громадських організацій, провідні вчені.

На координаційну раду покладаються також функції щодо:

- обговорення проблемних питань з реалізації Схеми;
- розроблення пропозицій щодо необхідного наукового, фінансового, проектного, організаційного забезпечення цієї реалізації;
- підготовки у разі потреби пропозицій до внесення змін до Схеми, які можуть здійснюватися за результатами моніторингу один раз в чотири роки.

3. Склад і зміст проекту Схеми

В основу розроблення Схеми покладено основний містобудівний документ національного рівня – Закони України «Про Генеральну схему планування території України» та «Про планування і забудову територій», на сьогодні скасований з набуттям чинності Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності».

На підставі Схеми планування території Харківської області розробляються Схеми планування територій районів відповідно до Державних будівельних норм України (ДБН Б.1.1-6:2007) та наступні стадії містобудівної документації:

- Схеми планування територій на місцевому рівні (сільських рад) згідно з ДБН Б.1.1-7:2007;
- генеральні плани населених пунктів (згідно з ДБН 360-92** «Планування і забудова міських і сільських поселень»);
- детальні плани територій;

що затверджуються відповідними радами.

Схема розроблена Українським державним науково-дослідним інститутом проектування міст «Діпромісто» згідно з рішенням XXXVI сесії IV скликання Харківської обласної ради на замовлення управління містобудування та архітектури Харківської облдержадміністрації.

Розроблена Схема є актуальною тим, що останній планувальний документ обласного рівня був розроблений і затверджений у середині 70-х років минулого століття у державі, яка вже не існує. Крім цього, необхідність такого документу викликана змінами, що відбулися у соціально-економічній сфері суспільного розвитку та законодавства України.

Схему затверджено рішенням III сесії VI скликання Харківської обласної ради від 23 грудня 2010 року №30-VI.

МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА БУДІВНИЦТВА УКРАЇНИ
**Український державний науково-дослідний інститут проектування міст
“ДІПРОМІСТО”**

**ХАРКІВСЬКА
ОБЛАСТЬ
СХЕМА ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ
ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ**

м. Київ – 2009р.

ПЕРЕДМОВА

Схема планування території Харківської області виконана Українським державним науково-дослідним інститутом проектування міст "Діпромісто" згідно договору № 140-01-2008, укладеного з Управлінням містобудування та архітектури Харківської облдержадміністрації.

Необхідність виконання цієї схеми викликано змінами, які відбуваються в соціально-економічній діяльності країни. Переходом до ринкової економіки – що є ключовим принципом сучасної соціально-економічної політики.

Крім того, відбулися зміни нормативно-законодавчої бази, були затверджені: Земельний кодекс України (25.10.2001р.), Водний кодекс України (6.06.1995р.), Закон України "Про планування та забудову території" (20.04.2000р.), Закон України "Про генеральну схему планування території України" (7.02.2002р.), дія яких безпосередньо пов'язана з розвитком нових соціально-економічних відносин на території України.

В 2006 році інститутом "Діпромісто" була розроблена перша стадія схеми планування (концепція).

Схема планування території Харківської області складається з 4 томів які включають:

Том I – прогноз та визначення пріоритетних напрямків розвитку господарського комплексу адміністративних одиниць Харківської області, демографічний прогноз, трудові ресурси, пропозиції по розвитку функціонально-планувальних елементів території області, сучасне та проектне використання земель області, основні техніко-економічні показники, документи.

В даному томі обґрунтовані методичні підходи, щодо визначення напрямків формування господарського комплексу області (на основі використання інструменту комплексної оцінки території). Розроблені наукові підходи щодо забезпечення реалізації потенційних напрямків формування територіальної системи області із врахуванням вирішення проблем демографічної політики, розвитку людського потенціалу, формування обслуговуючої і соціальної інфраструктури на основі врахування соціальних чинників (розділи „Науковий прогноз та визначення пріоритетних напрямків розвитку господарського комплексу адміністративних одиниць Харківської області” та „Науковий прогноз чисельності населення та трудових ресурсів Харківської області”).

Том II – природно-ресурсний потенціал території області, стан та охорона навколишнього середовища, транспорт, інженерна підготовка та захист території, інженерна інфраструктура (водопостачання, водовідведення, енергопостачання).

Том III – охорона культурної спадщини.

Том IV – пропозиції по реалізації рішень схеми планування території.

Брошура – Харківська надобласна система розселення у складі Харківської, Полтавської, Сумської областей.

Схема планування визначає основні напрямки господарського і територіального розвитку регіону. Вона містить принципові рішення:

- пропозиції по визначенню пріоритетних напрямків розвитку господарського комплексу;
- соціально-економічна характеристика потенціалу та рівня розвитку адміністративних районів області;
- по основним напрямкам планування розвитку територій;
- раціональному використанню природних ресурсів;

- охороні навколишнього середовища;
- розвитку інженерно-транспортної інфраструктури.

При розробці схеми планування території області використані матеріали, що були надані управліннями та відділами Харківської облдержадміністрації

Метою та ціллю роботи є визначення стратегії розвитку Харківської області та шляхів її реалізації, а також:

- врахування та конкретизація рішень Генеральної схеми планування території України у сфері; розвиток національної екологічної мережі, інженерно-транспортної, соціальної інфраструктури та історико-культурної спадщини;
- врахування загальнодержавних та регіональних інтересів, формування транскордонних регіонів, транспортно-комунікаційних коридорів, зон із спеціальним режимом використання;
- розробка раціональної планувальної організації території регіону в частині: забезпечення оптимальних умов проживання населення, раціонального використання природних ресурсів, розвитку галузей господарського комплексу, охорони навколишнього середовища, збереження об'єктів культурної спадщини, захисту територій від небезпечних геологічних та гідрогеологічних процесів, створення транспортної та інженерної інфраструктури.

Схема планування території Харківської області розроблена відповідно до Державних будівельних норм України “Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження схем планування території Автономної республіки Крим та областей України” (2004р.), а також інших нормативних документів.

Протягом розробки Схеми планування території Харківської області матеріали були розглянуті на нараді Харківської облдержадміністрації та представлені всім зацікавленим службам та управлінням облдержадміністрації

Основним документом містобудівної документації національного рівня є Закон України “Про Генеральну схему планування території України”.

Схема планування території Харківської області розроблена із використанням ГІС-технологій Arc View 3.2/9.1 та Ar GIS 9.1 на основі електронної цифрової карти, створеної по матеріалах “Київгеоінформатики”.

Схема розробляється на розрахунковий термін – 2031 рік.

СУЧАСНЕ ТА ПРОЕКТНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ ОБЛАСТІ

Харківська область розташована в північно-східній частині України. Площа території складає 3141,8 тис. га.

Регіон межує з Сумською, Донецькою, Дніпропетровською областями, а також має кордон з Росією.

За структурою функціонального використання землі області поділяються на категорії:

1. Землі сільськогосподарського призначення;
2. Землі лісогосподарського призначення;
3. Забудовані землі (*в тому числі: землі житлової забудови, землі промисловості, транспорту, зв'язку, технічної інфраструктури*);
4. Землі водного фонду;
5. Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення;
6. Землі оздоровчого призначення;
7. Землі рекреаційного призначення;
8. Землі історико-культурного призначення;

Сучасний та проектний розподіл земель Харківської області

Категорії земель	Сучасний стан		Розрахунковий строк	
	тис. га	%	тис. га	%
Площа території області	3141,8	100,0	3141,8	100,0
1. Сільськогосподарські землі	2478,8	78,9	2373,9	75,6
у тому числі:				
а.) сільськогосподарські угіддя,	2478,8	78,9	2313,8	73,6
з них				
- рілля	1926,6	61,3	1926,6	61,3
- перелоги	14,4	0,5	14,4	0,5
- багаторічні насадження	49,3	1,6	49,3	1,6
- сіножаті	120,1	3,8	120,1	3,8
- пасовища	308,3	9,8	203,4	6,5

Категорії земель	Сучасний стан		Розрахунковий строк	
	тис. га	%	тис. га	%
б.) інші сільськогосподарські землі (с/г двори, прогони, ін.)	60,1	1,9	60,1	1,9
2. Ліси та лісовкриті площі	416,6	13,3	536,1	17,1
3. Забудовані землі:	121,3	3,9	140,3	4,5
- землі житлової забудови	18,6	0,6	21,7	0,7
- землі промисловості	12,3	0,4	15,1	0,5
- землі під розробками, кар'єрами	2,1	0,1	3,5	0,1
- землі, які використовуються в комерційних цілях	2,2	0,1	3,4	0,1
- землі громадського призначення	12,0	0,4	13,2	0,4
- землі змішаного використання	1,3	0,0	2,0	0,1
- землі транспорту та зв'язку	26,8	0,9	32,2	1,0
- землі технічної інфраструктури	3,9	0,1	4,2	0,1
- землі для відпочинку та інші землі	42,1	1,3	45,0	1,4
4. Відкриті заболочені землі	30,7	1,0	30,7	1,0
5. Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	33,6	1,1	—	—
6. Акваторії	60,8	1,9	60,8	1,9
з усіх земель:				
- рекреаційного та оздоровчого призначення	9,4	0,3	14,1	0,4
- природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення	57,9	1,8	135,9	4,3
- історико-культурного призначення	0,2	0,0	0,2	0,0

ОСНОВНІ ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ

Показники	Одиниця виміру	Сучасний стан (01.01.08р.)	Розраху- нковий термін (01.01.2031р.)
Територія об'єкту схеми планування, всього	тис.га	3141,8	3141,8
Землі сільськогосподарського призначення	тис.га	2478,8	2373,9
Забудовані землі, всього, в тому числі:	тис.га	121,3	140,3
- під житловою забудовою	тис.га	18,6	21,7
Землі водного фонду (водне дзеркало)	тис.га	60,8	60,8
Землі лісового фонду	тис.га	416,6	536,1
Заболочені землі	тис.га	30,7	30,7
Інші відкриті землі	тис.га	33,6	-
З усіх земель:			
- землі рекреаційного та оздоровчого призначення	тис.га	9,4	14,1
- землі історико-культурного призначення	тис.га	0,2	0,2
- землі природоохоронного призначення	тис.га	57,9	135,9
Населення, всього	тис.чол.	2795,9	2884,4
у тому числі:			
- міське	тис.чол.	2227,5	2441,2
- сільське	тис.чол.	568,5	443,2
Структура зайнятості у господарському комплексі:			
Первинний сектор (добувна промисловість, сільське, рибне та лісове господарство)	тис.чол/%	41,8/5,9	56,2/4,0
Вторинний сектор (переробна промисловість, будівництво, зовнішній транспорт)	тис.чол/%	293,2/41,0	584,2/41,6
Третинний сектор (сфера управління та обслуговування)	тис.чол/%	378,7/53,1	764,2/54,4
Загальна кількість населених пунктів	одиниць	1586	1586
у тому числі:			
- міст	одиниць	17	17
- селищ міського типу	одиниць	61	61
- сіл	одиниць	1508	1508
Щільність населення	чол./км ²	89	91,9
Сумарна одноразова місткість установ лікування та відпочинку, в тому числі:	тис. місць	23,8	88,0
- в оздоровчих установах	тис. місць	4,5	12,7

Показники	Одиниця виміру	Сучасний стан (01.01.08р.)	Розраху- нковий термін (01.01.2031р.)
- в рекреаційних закладах	тис. місць	19,3	75,3
I. Шляхи сполучення			
1. залізничні			
А/ Експлуатаційна довжина залізничних ліній загального користування, всього,	км	1512	1512
У тому числі транспортних коридорів,	км	-	171,0
Б/ щільність залізничних ліній,	км/тис.кв.км,	48	48
Щільність залізничних транспортних коридорів,	км/тис.кв.км	-	5
2. Автомобільні			
А/ Довжина доріг загального користування, всього,	км		
Автодороги державного значення, всього, з них		760	1197
а) міжнародні,		433	701
в тому числі транспортний коридор			296
б) регіональні		327	496
Автодороги місцевого значення (територіальні)		1049	1272
Б/ Щільність автодоріг державного значення		24	79
II. Кількість індивідуального транспорту	тис. од	348118	663389
III. Загальний рівень автомобілізації	од./тис.чоловік	124	230
Захисні дамби	км	26,3	25,9
Берегозакріплення	км	-	6,1
Протизсувні заходи:			
- населених пунктів	шт	-	74
Протикарстові та протипросідні заходи:			
- населених пунктів	шт	-	35
Захист від підтоплення :			
- населених пунктів	шт	-	244
Регулювання (розчистка) русел рік	км	-	3431,0
Розчистка водосховищ	шт./га	-	9000
Гідротехнічні споруди (реконструкція)	шт	31	19
Осушені землі (реконструкція)	га	11792,0	11792,0
Зрошувані землі (реконструкція)	га	82382,0	82382,0
Протиерозійні заходи, всього, в т.ч.:	тис.га	-	800,0
- еродованих змитих;	тис.га	-	791,0
- на крутих схилах	тис.га	-	9,0

Показники	Одиниця виміру	Сучасний стан (01.01.08р.)	Розраху- нковий термін (01.01.2031р.)
Сумарне електричне навантаження	тис. кВт	1394,0	2871,6
Річне споживання електроенергії	млрд. кВт× год	7759,4	14220,4
Теплопостачання Потужність джерел теплопостачання. Подача тепла, всього, в т.ч.: - житлово-комунальний сектор - рекреаційно-оздоровчі заклади - промисловість - сільське господарство	МВт МВт		12196,73 11557,20 6395,39 122,86 4806,17 232,78
Газопостачання Споживання газу всього, в т.ч.: - житлово-комунальний сектор - рекреаційно-оздоровчі заклади - промисловість - сільське господарство Джерела газопостачання, всього: -ГРС	млн. м ³ /рік одиниць		11000,80 8667,69 89,10 2037,10 206,91 109
Загальний обсяг водоспоживання:	млн. м ³ /рік	348,50	657,91
Обсяг водовідведення	млн. м ³ /рік	316,30	562,32

Прогноз розвитку господарського комплексу адміністративних одиниць області

Місто Харків

Знаходиться у північній частині області. Площа міста – 0,306 тис. км², що становить 0,97% від території Харківської області.

Станом на 1 січня 2008 року у місті проживало 1 457,8 тис. осіб, що складає 52,1% від чисельності населення області.

Харків займає одне з найзручніших транспортно-географічне положення в області, індекс ТГ становить 3,33. Індекс природно-ресурсного потенціалу складає 2,51.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 45%. Частка невиробничої сфери складає 55%.

В структурі зайнятих у господарстві міста промисловість складає 30% та оптова і роздрібна торгівля – 13%, освіта – 12%. В місті представлені усі галузі промисловості області, при цьому домінуючими є машинобудування (50%) та харчова (20%).

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області, головною проблемою для міста Харків, яке відноситься до **1 типу** таксонів є зниження екологічного та містобудівного пресингу на оточуюче середовище. Місто відрізняється відносно високим рівнем екологічного забруднення середовища в комплексі з високою концентрацією виробничих, комунальних, транспортних та складських об'єктів.

В той же час Харків має найвищі показники транспортно-географічного та трудового потенціалу, економічного, соціального та містобудівного розвитку. Це зумовлює формування головного завдання розвитку міста – значне покращення екологічного середовища шляхом технологічного переобладнання промислових підприємств, комплексну реконструкцію транспортної інфраструктури, розвиток високотехнологічних інноваційних технологій.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Харкова у 2031 році складе 1 624,2 тис. осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 950 тис. осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 40%, відповідно невиробнича сфера зросте до 60%. У виробничій сфері домінуючу роль продовжуватиме відігравати обробна промисловість: машинобудування, харчова промисловість, виробництво та розподіл електроенергії. Серед галузей невиробничої сфери провідну роль відіграватиме оптова та роздрібна торгівля, освіта та наука.

Балаклійський район

Розташований в центральній частині області. Межує із Барвінківським, Ізюмським, Лозівським, Первомайським, Зміївським, Чугуївським, Шевченківським районами.

Площа району – 1,99 тис. км², що становить 6,3% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 85,9 тис. осіб, що складає 3,1% від чисельності населення області. Міське населення становить 53,7 тис. осіб. Рівень урбанізації – 62,5%.

Район займає недостатньо сприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 1,01, що нижче середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу має найвижче значення в області і становить 3,86.

В структурі зайнятих у господарстві району переважають обробна промисловість – 31% та сільське господарство – 46%. У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 87%. Частка невиробничої сфери складає 13%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Балаклійський район відноситься до **4 типу** з середнім показником потенціалу та середнім рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку. Стримуючими факторами для розвитку району є низький рівень розвитку соціальної інфраструктури та високий рівень забруднення оточуючого середовища.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Балаклійського району у 2031 році складе 82,3 тис. осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 45,5 тис. осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 60%, відповідно невиробнича сфера зросте до 40%. У виробничій сфері домінуючу роль продовжує відігравати обробна промисловість (виробництво будівельних матеріалів). Серед галузей невиробничої сфери провідну роль відіграватиме освіта, охорона здоров'я та соціальна допомога. Зростатиме кількість зайнятих у малому бізнесі – переважно в оптовій та роздрібній торгівлі та сфері сервісу.

Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 32 тис. га.

Посівні площі району матимуть таку структуру: 45 тис. га зернових, 4 – соняшнику, 4 – цукрових буряків, 4 – картоплі і овочів, 24 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 203 тис. т зернових, 6 тис. т соняшнику, 200 тис. т цукрових буряків, 100 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 20 тис. корів для виробництва 60 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 70 тис. ВРХ, 40 тис. свиней та 1,5 млн. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 23 тис. тонн та виробництво яєць до 15 млн. на рік.

Барвінківський район

Район розташований у південній частині області та межує з Ізюмським, Балаклійським, Лозівським, Близнюківським районами Харківської області та Слов'янським і Олександрівським районами Донецької області.

Площа району — 1,36 тис. км²., що становить 4,3% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 26,6 тис. осіб, що складає 0,95% від чисельності населення області. Міське населення становить 10,9 тис. осіб. Рівень урбанізації – 41,0%.

Район займає не сприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 0,55, що значно нижче середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу має середнє значення і становить 1, 83.

В структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство – 28%, обробна промисловість – 18% та оптова торгівля – 29%. У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 64%. Частка невиробничої сфери складає лише 36%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Барвінківський район відноситься до **5 типу** з низьким показником потенціалу та середнім рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Барвінківського району у 2031 році складе 19,6 тис. осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 10,1 тис. осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 47%, відповідно невиробнича сфера зросте до 53%. У виробничій сфері домінуючу роль продовжує відігравати сільське господарство, обробна промисловість. Серед галузей невиробничої сфери провідну роль відіграватиме освіта та охорона здоров'я та соціальна допомога. Зростатиме кількість зайнятих у малому бізнесі – переважно в оптовій та роздрібній торгівлі та сфері сервісу.

Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 7 тис. га.

Посівні площі району матимуть таку структуру: 33 тис. га зернових, 3 – соняшнику, 3 – цукрових буряків, 3 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 149 тис. т зернових, 5 тис. т соняшнику, 150 тис. т цукрових буряків, 75 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 15 тис. корів для виробництва 45 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 45 тис. ВРХ, 35 тис. свиней дозволить довести виробництво м'яса до 9 тис. тонн на рік.

Близнюківський район

Район займає найпівденнішу частину області та межує з Лозівським і Барвінківським районами Харківської області, Олександрівським районом Донецької області та Петропавлівським, Павлоградським, Юр'ївським районами Дніпропетровської області.

Площа району – 1,38 тис. км², що становить 4,4% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 21,9 тис. осіб, що складає 0,8% від чисельності населення області. Міське населення становить 4,2 тис. осіб. Рівень урбанізації – 19,2%.

Район займає найгірше в області транспортно-географічне положення, індекс якого становить 0,43. Показник природно-ресурсного потенціалу нижче середнього і становить 1,51.

В структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство – 80%. У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 88%. Частка невиробничої сфери складає лише 12%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Близнюківський район відноситься до **6 типу** з низьким показником потенціалу та низьким рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Близнюківського району у 2031 році складе 14,3 тис.осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 7,2 тис.осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 65%, відповідно невиробнича сфера зросте до 35%. У виробничій сфері домінуючу роль продовжує відігравати сільське господарство, зросте роль обробної промисловості (харчова промисловість). Серед галузей невиробничої сфери зросте частка освіти та охорони здоров'я та соціальної допомоги.

Посівні площі матимуть таку структуру: 40 тис. га зернових, 4 – соняшнику, 4 – цукрових буряків, 8 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 180 тис. т зернових, 6 тис. т соняшнику, 200 тис. т цукрових буряків, 100 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 20 тис. корів для виробництва 60 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 60 тис. ВРХ, 50 тис. свиней та 200 тис. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 12 тис. тонн.

Богодухівський район

Район розташований у північно-західній частині області та межує із Золочівським, Дергачівським, Валківським, Краснокутським районами Харківської області та Великописарівським районом Сумської області.

Площа району – 1,16 тис. км², що становить 3,7% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 41,4 тис. осіб, що складає 1,5% від чисельності населення області. Міське населення становить 19,6 тис. осіб. Рівень урбанізації – 47,3%.

Район займає порівняно сприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 1,63, що коливається в межах середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу нижче середнього і становить 1,38.

В структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство – 66%, обробна промисловість – 16%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 80%. Частка невиробничої сфери складає лише 20%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Богодухівський район відноситься до **5 типу** з низьким показником потенціалу та середнім рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Богодухівського району у 2031 році складе 30,2 тис.осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 16,1 тис.осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 67%, відповідно невиробнича сфера зросте до 33%. У виробничій сфері домінуючу роль продовжує відігравати сільське господарство і харчова промисловість. Частка будівництва складе 1,4%.

Серед галузей невиробничої сфери провідну роль відіграватимуть охорона здоров'я, освіта та малий бізнес – оптова та роздрібна торгівля, послуги з ремонту.

Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 18,3 тис. га.

Посівні площі району матимуть таку структуру: 30 тис. га зернових, 3 – соняшнику, 3 – цукрових буряків, 3 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 135 тис. т зернових, 5 тис. т соняшнику, 150 тис. т цукрових буряків, 75 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 15 тис. корів для виробництва 52,5 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 50 тис. ВРХ, 30 тис. свиней та 240 тис. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 9 тис. тонн та виробництво яєць до 19 млн. на рік.

Борівський район

Район розташований в східній частині області і межує з Куп'янським, Шевченківським, Ізюмським районами Харківської області, Сватівським і Кременським районами Луганської області та Краснолиманським районом Донецької області.

Площа району – 0,88 тис. км², що становить 2,8% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 18,6 тис. осіб, що складає 0,7% від чисельності населення області. Міське населення становить 6,1 тис. осіб. Рівень урбанізації – 32,8%.

Район займає не сприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 0,55, що значно нижче середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу нижче середнього і становить 1,31.

В структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство – 70%. У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 86%. Частка невиробничої сфери складає 14%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Борівський район відноситься до **6 типу** з низьким показником потенціалу та низьким рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Борівського району у 2031 році складе 14,8 тис. осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 7,9 тис. осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 65%, відповідно невиробнича сфера зросте до 35%. У виробничій сфері провідну роль продовжує відігравати сільське господарство. Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме освіті та охороні здоров'я.

Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 14,4 тис. га.

Посівні площі району матимуть таку структуру: 21 тис. га зернових, 2 – соняшнику, 2 – цукрових буряків, 2 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 95 тис. т зернових, 3 тис. т соняшнику, 100 тис. т цукрових буряків, 50 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 10 тис. корів для виробництва 30 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 40 тис. ВРХ, 30 тис. свиней дозволить довести виробництво м'яса до 9 тис. тонн.

Валківський район

Район розташований в північно-західній частині області і межує з Коломацьким, Краснокутським, Богодухівським, Дергачівським, Харківським, Нововодолазьким, Красноградським районами Харківської області та Чутівським районом Полтавської області.

Площа району – 1,01 тис. км², що становить 3,2% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 33,4 тис. осіб, що складає 1,2% від чисельності населення області. Міське населення становить 14,7 тис. осіб. Рівень урбанізації – 44,0%.

Район займає недостатньо сприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 1,44, що нижче середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу нижче середнього і становить 1,56.

В структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство – 64%, обробна промисловість – 16%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 85%. Частка невиробничої сфери складає лише 15%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Валківський район відноситься до **5 типу** з низьким показником потенціалу та середнім рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Валківського району у 2031 році складе 29,2 тис. осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 15,2 тис. осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 70%, відповідно невиробнича сфера зросте до 30%. У виробничій сфері провідну роль продовжує відігравати сільське господарство та харчова промисловість.

Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме освіті та охороні здоров'я; зросте кількість зайнятих у малому бізнесі – оптовій та роздрібній торгівлі, послугам з ремонту.

Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 11 тис. га.

Посівні площі району матимуть таку структуру: 26 тис. га зернових, 2 – соняшнику, 2 – цукрових буряків, 2 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 117 тис. т зернових, 3 тис. т соняшнику, 100 тис. т цукрових буряків, 50 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не

менше 10 тис. корів для виробництва 40 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 35 тис. ВРХ, 15 тис. свиней дозволить довести виробництво м'яса до 7 тис. тонн на рік.

Великобурлуцький район

Район розташований у північно-східній частині області на кордоні з Російською Федерацією та межує з Вовчанським, Печенізьким, Шевченківським, Куп'янським, Дворічанським районами Харківської області.

Площа району – 1,22 тис. км², що становить 3,9% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 24,7 тис. осіб, що складає 0,9% від чисельності населення області. Міське населення становить 6,5 тис. осіб. Рівень урбанізації – 26,3%.

Район займає недостатньо сприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 1,27, що нижче середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу нижче середнього і становить 1,31.

В структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство – 68%, обробна промисловість – 21%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 92%. Частка невиробничої сфери складає лише 8%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Великобурлуцький район відноситься до **6 типу** з низьким показником потенціалу та низьким рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Великобурлуцького району у 2031 році складе 18,0 тис. осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 9,3 тис. осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 67%, відповідно невиробнича сфера зросте до 33%.

У виробничій сфері провідну роль продовжує відігравати сільське господарство. Частка зайнятих в обробній промисловості зросте за рахунок харчової промисловості. Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме освіті та охороні здоров'я.

Посівні площі матимуть таку структуру: 32 тис. га зернових, 3 – соняшнику, 3 – цукрових буряків, 3 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 144 тис. т зернових, 5 тис. т соняшнику, 150 тис. т цукрових буряків, 75 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 15 тис. корів для виробництва 45 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 55 тис. ВРХ, 35 тис. свиней та 70 тис. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 10 тис. тонн.

Вовчанський район

Район розташований в північно-східній частині області на кордоні з Російською Федерацією та межує з Харківським, Чугуївським, Печенізьким та Великобурлуцьким районами Харківської області.

Площа району – 1,89 тис. км², що становить 6,0% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 50,1 тис. осіб, що складає 1,8% від чисельності населення області. Міське населення становить 29,0 тис. осіб. Рівень урбанізації – 57,9%.

Район займає достатньо сприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 2,02, що вище середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу має середнє значення і становить 1,96.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство – 42% та обробна промисловість – 43%. У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 90%. Частка невиробничої сфери складає 10%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Вовчанський район відноситься до **5 типу** з середнім показником потенціалу та низьким рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Вовчанського району у 2031 році складе 44,6 тис. осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 23,3 тис. осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 60%, відповідно невиробнича сфера зросте до 40%.

У виробничій сфері провідну роль продовжує відігравати сільське господарство та обробна промисловість (харчова промисловість та машинобудування). Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме освіті та охороні здоров'я, включаючи рекреацію та туризм; значно зросте кількість зайнятих у малому бізнесі – оптовій та роздрібній торгівлі, сервісному обслуговуванні транскордонних перевезень.

Перспективна ємність рекреаційних закладів району складе 6600 місць. Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 36,4 тис. га.

Посівні площі району матимуть таку структуру: 42 тис. га зернових, 4 – соняшнику, 4 – цукрових буряків, 4 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 189 тис. т зернових, 6 тис. т соняшнику, 200 тис. т цукрових буряків, 100 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 20 тис. корів для виробництва 70 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 60 тис. ВРХ, 35 тис. свиней дозволить довести виробництво м'яса до 10 тис. тонн.

Дворічанський район

Район розташований на Сході області, на кордоні з Російською Федерацією та межує з Великобурлуцьким, Куп'янським районами Харківської області та Троїцьким районом Луганської області.

Площа району – 1,11 тис. км², що становить 3,5% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 19,5 тис. осіб, що складає 0,7% від чисельності населення області. Міське населення становить 4,0 тис. осіб. Рівень урбанізації - 20,5%.

Район займає не сприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 0,84, що нижче середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу найнижчий в області і становить 0,83.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство – 78%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 85%. Частка невиробничої сфери складає 15%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Дворічанський район відноситься до **6 типу** з низьким показником потенціалу та низьким рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Дворічанського району у 2031 році складе 13,8 тис. осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 7,3 тис. осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 65 %, відповідно невиробнича сфера зросте до 35%.

У виробничій сфері провідну роль продовжує відігравати сільське господарство. Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме освіті та охороні здоров'я.

Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 11,6 тис. га.

Посівні площі матимуть таку структуру: 25 тис. га зернових, 2 – сояшнику, 2 – цукрових буряків, 2 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 113 тис. т зернових, 3 тис. т сояшнику, 100 тис. т цукрових буряків, 50 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 15 тис. корів для виробництва 45 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 50 тис. ВРХ, 35 тис. свиней та 80 тис. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 8 тис. тонн.

Дергачівський район

Район розташований на Півночі області, на кордоні з Російською Федерацією та межує з Харківським, Валківським, Богодухівським та Золочівським районами харківської області.

Площа району – 0,9 тис. км², що становить 2,9% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 95,4 тис. осіб, що складає 3,4% від чисельності населення області. Міське населення становить 67,8 тис. осіб. Рівень урбанізації – 71,1%.

Район займає дуже сприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 3,09, що є одним з найбільших в області. Показник природно-ресурсного потенціалу нижче середнього показника і становить 1,59.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає обробна промисловість – 37%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 70%. Частка невиробничої сфери складає 30%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Дергачівський район відноситься до **2 типу** з високим показником потенціалу та середнім рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

Стримуючими факторами для розвитку району є низький рівень розвитку соціальної інфраструктури та високий рівень забруднення оточуючого середовища.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Дергачівського району у 2031 році складе 104,8 тис.осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 60,1 тис.осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 45%, відповідно невиробнича сфера зросте до 55%.

У виробничій сфері провідну роль продовжує відігравати обробна промисловість та будівництва – 4,0%. Найбільша кількість зайнятих передбачається у машинобудуванні, харчовій промисловості, а також у виробництві та переробці електроенергії та води. Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме охороні здоров'я, рекреації та туризму, малому бізнесу (оптова та роздрібна торгівля, послуги з ремонту, сервісному обслуговуванні транспортних комунікацій, включаючи міжнародні перевезення).

Найбільш важливими інвестиційними пропозиціями у районі є: будівництво у м. Дергачі підприємства по виробництву пакувальних матеріалів та підприємство комплексу машин.

Перспективна ємність рекреаційних закладів району складе 3,1 тис. місць. Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 9,66 тис. га.

Посівні площі матимуть таку структуру: 17 тис. га зернових, 2 – соняшнику, 2 – цукрових буряків, 7,5 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 77 тис. т зернових, 3 тис. т соняшнику, 100 тис. т цукрових буряків, 150 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 10 тис. корів для виробництва 40 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 30 тис. ВРХ, 10 тис. свиней та 1,6 млн. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 7 тис. тонн та виробництво яєць до 117 млн. на рік.

Зачепилівський район

Район розташований в південно-західній частині області та межує з Красноградським, Кегичівським, Сахновщинським районами Харківської області, Магдалинівським і Новомосковським районами Дніпропетровської області та Машівським і Карлівським районами Полтавської області.

Площа району – 0,79 тис. км², що становить 2,5% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 16,7 тис. осіб, що складає 0,6% від чисельності населення області. Міське населення становить 3,9 тис. осіб. Рівень урбанізації – 23,4%.

Район займає не сприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 0,67, що є значно нижчим від середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу також нижчий за середньорайонний і становить 1,23.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство – 76%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 89%. Частка невиробничої сфери складає 11%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Зачепилівський район відноситься до **5 типу** з низьким показником потенціалу та середнім рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Зачепилівського району у 2031 році складе 12,6 тис.осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 6,6 тис.осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 65%, відповідно невиробнича сфера зросте до 35%.

У виробничій сфері провідну роль продовжує відігравати сільське господарство. Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме освіті та охороні здоров'я, оптовій та роздрібній торгівлі.

Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 11,9 тис. га.

Посівні площі матимуть таку структуру: 21 тис. га зернових, 2 – соняшнику, 2 – цукрових буряків, 2 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 95 тис. т зернових, 3 тис. т соняшнику, 100 тис. т цукрових буряків 50 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 10 тис. корів для виробництва 30 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 35 тис. ВРХ, 20 тис. свиней та 65 тис. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 8 тис. тонн та виробництво яєць до 2 млн. на рік.

Зміївський район

Район розташований в центральній частині області, межує з Харківським, Чугуївським, Балаклійським, Первомайським, Нововодолазьким районами.

Площа району – 1,36 тис. км², що становить 4,3% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 75,1 тис. осіб, що складає 2,7% від чисельності населення області. Міське населення становить 34,7 тис. осіб. Рівень урбанізації – 46,2%.

Район займає достатньо сприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 2,06 і коливається в межах середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу досить високий і становить 2,32.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство – 44%, обробна промисловість – 22%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 73%. Частка невиробничої сфери складає 27%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Зміївський район відноситься до **2 типу** з високим показником потенціалу та середнім рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку. Стримуючими факторами для розвитку району є середній рівень розвитку соціальної інфраструктури та високий рівень забруднення оточуючого середовища від Зміївської ГРЕС.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Зміївського району у 2031 році складе 67,2 тис.осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 36,6 тис.осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 47%, відповідно невиробнича сфера зросте до 53%.

У виробничій сфері провідну роль відіграватиме електроенергетика та машинобудування. Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме освіті та охороні здоров'я, рекреації та туризму, оптовій та роздрібній торгівлі, послуг з ремонту.

Найбільш важливими інвестиційними пропозиціями у районі є: реконструкція Зміївської ГРЕС у смт. Комсомольське із проведенням ряду екологозахисних заходів, а також створення ряду об'єктів аграрного сектору у с.Бірки (ферма з виробництва інкубаційних яєць, створення племінного птахівничого репродукту для отримання мулардів, створення системи господарств для виробництва харчових яєць, підприємства по виробництву гусячої та качиної печінки).

Перспективна ємність рекреаційних закладів району складе 11,2 місць. Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 182,2 тис. га.

Посівні площі матимуть таку структуру: 21 тис. га зернових, 2 – соняшнику, 2 – цукрових буряків, 2 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 95 тис. т зернових, 3 тис. т соняшнику, 100 тис. т цукрових буряків, 50 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 15 тис. корів для виробництва 60 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 35 тис. ВРХ, 10 тис. свиней та 650 тис. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 8 тис. тонн та виробництво яєць до 37 млн. на рік.

Золочівський район

Район розташований на Півночі області, на кордоні з Російською Федерацією та межує з Дергачівським і Богодухівським районами Харківської області.

Площа району – 0,97 тис. км², що становить 3,1% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 29,4 тис. осіб, що складає 1,1% від чисельності населення області. Міське населення становить 9,7 тис. осіб. Рівень урбанізації – 33,0%.

Район займає дуже сприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 3,33 і є найвищим показником в області. Показник природно-ресурсного потенціалу є одним з найнижчих в області і становить 0,96.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство – 74% та обробна промисловість – 11%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 88%. Частка невиробничої сфери складає лише 12%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Золочівський район відноситься до **4 типу** з середнім показником потенціалу та середнім рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку. Стримуючими факторами для розвитку району є низький рівень розвитку соціальної інфраструктури та високий рівень забруднення оточуючого середовища.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Золочівського району у 2031 році складе 20,7 тис. осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 10,6 тис. осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 67%, відповідно невиробнича сфера зросте до 33%.

У виробничій сфері провідну роль продовжує відігравати сільське господарство та харчова промисловість. Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме освіті та охороні здоров'я, оптовій та роздрібній торгівлі.

Посівні площі району матимуть таку структуру: 25 тис. га зернових, 2 – соняшнику, 2 – цукрових буряків, 2 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 113 тис. т зернових, 3 тис. т соняшнику, 100 тис. т цукрових буряків 50 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 15 тис. корів для виробництва 52,5 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 50 тис. ВРХ, 20 тис. свиней та 570 тис. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 8 тис. тонн на рік.

Ізюмський район

Район розташований у південно-східній частині області та межує з Барвінківським, Балаклійським, Борівським районами Харківської області та Краснолиманським і Слов'янським районами Донецької області.

Площа району – 1,55 тис. км², міста Ізюм – 0,04 тис. км², що становить 5,1% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 73,4 тис. осіб, що складає 2,6% від чисельності населення області. Міське населення (м. Ізюм) становить 53,7 тис. осіб. Рівень урбанізації – 73,2%.

Район займає не сприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 0,70, що значно нижче середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу близький до середнього і становить 1,69.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає обробна промисловість – 60% та сільське господарство – 21%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 81%. Частка невиробничої сфери складає 19%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Ізюмський район відноситься до **5 типу** з низьким показником потенціалу та середнім рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

У відповідності з прогнозом чисельність населення Ізюмського району у 2031 році складе 75,4 тис. осіб, в тому числі м. Ізюм – 60,6 тис. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 41,6 тис. осіб, в тому числі у м. Ізюм – 34,4 тис. осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 55,0%, відповідно невиробнича сфера зросте до 45,0%.

У виробничій сфері провідну роль буде відігравати обробна промисловість (машинобудування). Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме освіті та охороні здоров'я – 18,8% та 10,9%, оптовій та роздрібній торгівлі, фінансовим послугам.

Найбільш важливими інвестиційними пропозиціями у районі є будівництво заводу по виробництву очкових лінз та розробка виробництва склогрануляту у м.Ізюмі.

Перспективна ємність рекреаційних закладів району складе 6300 місць. Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 45,2 тис. га.

Посівні площі матимуть таку структуру: 29 тис. га зернових, 3 – соняшнику, 3 – цукрових буряків, 3 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 131 тис. т

зернових, 5 тис. т соняшнику, 150 тис. т цукрових буряків 75 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 15 тис. корів для виробництва 45 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 40 тис. ВРХ, 35 тис. свиней та 80 тис. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 9 тис. тонн та виробництво яєць до 4 млн. на рік.

Кегичівський район

Район розташований у південно-західній частині та межує із Зачепилівським, Красноградським, Нововодолазьким, Первомайським та Сахновщинським районами.

Площа району – 0,78 тис. км², що становить 2,5% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 22,2 тис. осіб, що складає 0,8 % від чисельності населення області. Міське населення становить 9,2 тис. осіб. Рівень урбанізації – 41,4%.

Район займає несприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 0,78, що значно нижче середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу нижчий від середньорайонного і становить 1,45.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство – 77% та обробна промисловість – 12%,

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 90%. Частка невиробничої сфери складає лише 10%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Кегичівський район відноситься до **5 типу** з низьким показником потенціалу та середнім рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

У відповідності з прогнозом чисельність населення Кегичівського району у 2031 році складе 21,9 тис. осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 11,7 тис. осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 65%, відповідно невиробнича сфера зросте до 35%.

У виробничій сфері провідну роль продовжує відігравати сільське господарство. Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме освіті та охороні здоров'я, оптовій та роздрібній торгівлі.

Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 0,9 тис. га.

Посівні площі матимуть таку структуру: 29 тис. га зернових, 3 – соняшнику, 3 – цукрових буряків, 2 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 131 тис. т зернових, 5 тис. т соняшнику, 150 тис. т цукрових буряків, 75 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 15 тис. корів для виробництва 45 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 50 тис. ВРХ, 40 тис. свиней та 340 тис. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 15 тис. тонн та виробництво яєць до 51 млн. на рік.

Коломацький район

Район розташований в західній частині області та межує з Краснокутським і Валківським районами Харківської області та Чутівським районом Полтавської області.

Площа району – 0,33 тис. км², що становить 1,1% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 8,0 тис. осіб, що складає 0,3 % від чисельності населення області. Міське населення становить 3,4 тис. осіб. Рівень урбанізації – 42,5%.

Район займає несприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 1,06, що нижче середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу нижче середньорайонного і становить 1,56.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство – 44%, оптова та роздрібна торгівля – 36 %.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 60%. Частка невиробничої сфери складає 40%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Коломацький район відноситься до **6 типу** з низьким показником потенціалу та низьким рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Коломацького району у 2031 році складе 6,7 тис. осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 3,1 тис. осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 42%, відповідно невиробнича сфера зросте до 58%.

У виробничій сфері провідну роль продовжує відігравати сільське господарство та харчова промисловість. Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме оптовій та роздрібній торгівлі.

Посівні площі матимуть таку структуру: 9 тис. га зернових, 1 – соняшнику, 1 – цукрових буряків, 1 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 41 тис. т зернових, 2 тис. т соняшнику, 50 тис. т цукрових буряків, 25 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 5 тис. корів для виробництва 17,5 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 15 тис. ВРХ, 15 тис. свиней та 5 тис. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 4 тис. тонн на рік.

Красноградський район

Район розташований в західній частині області та межує Валківським, Нововодолазьким, Кегичівським і Зачепилівським районами Харківської області та Чутівським і Карлівським районами Полтавської області.

Площа району – 0,99 тис. км², що становить 3,1% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 46,8 тис. осіб, що складає 1,7 % від чисельності населення області. Міське населення становить 21,8 тис. осіб. Рівень урбанізації – 46,6%.

Район займає несприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 0,82, що значно нижче середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу нижчий за середньорайонний і становить 1,34.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство – 53%, та обробна промисловість – 20%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 87%. Частка невиробничої сфери складає лише 13%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Красноградський район відноситься до **5 типу** з низьким показником потенціалу та середнім рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Красноградського району у 2031 році складе 45,8 тис.осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 26,0 тис.осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 63%, відповідно невиробнича сфера зросте до 37%.

У виробничій сфері провідну роль продовжуватиме відігравати сільське господарство та харчова промисловість. Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме освіті та охороні здоров'я, оптовій та роздрібній торгівлі.

Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 12,9 тис. га.

Посівні площі району матимуть таку структуру: 25 тис. га зернових, 2 – соняшнику, 2 – цукрових буряків, 2 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 113 тис. т зернових, 3 тис. т соняшнику, 50 тис. т цукрових буряків, 100 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 15 тис. корів для виробництва 52,5 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 40 тис. ВРХ, 30 тис. свиней дозволить довести виробництво м'яса до 8,5 тис. тонн на рік.

Краснокутський район

Район розташований в північно-західній частині області та межує з Богодухівським, Валківським і Коломацьким районами Харківської області, Великописарівським та Охтирським районами Сумської області та Котелевським і Чутівським районами Полтавської області.

Площа району – 1,04 тис. км², що становить 3,3% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 30,2 тис. осіб, що складає 1,1 % від чисельності населення області. Міське населення становить 9,4 тис. осіб. Рівень урбанізації – 31,1%.

Район займає несприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 1,03, що нижче середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу низький і становить 1,17.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство - 60% та обробна промисловість – 23%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 87%. Частка невиробничої сфери складає 13%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Краснокутський район відноситься до **6 типу** з низьким показником потенціалу та низьким рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

За оптимістичними прогнозами населення Краснокутського району у 2031 році складе 24,1 тис.осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 12 тис.осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 55%, відповідно невиробнича сфера зросте до 45%.

У виробничій сфері провідну роль продовжує відігравати сільське господарство та харчова промисловість. Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме охороні здоров'я, оптовій та роздрібній торгівлі.

Перспективна ємність рекреаційних закладів району складе 3800 місць. Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 29 тис. га.

Посівні площі району матимуть таку структуру: 24 тис. га зернових, 2 – соняшнику, 2 – цукрових буряків, 2 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 108 тис. т зернових, 3 тис. т соняшнику, 100 тис. т цукрових буряків, 50 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 10 тис. корів для виробництва 35 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 35 тис. ВРХ, 25 тис. свиней дозволить довести виробництво м'яса до 7 тис. на рік.

Куп`янський район

Район розташований на Сході області та межує із Дворічанським, Великобурлуцьким, Шевченківським і Борівським районами Харківської області та Сватівським районом Луганської області.

Площа району – 1,31 тис. км², Куп`янської міськради – 0,03 тис. км², що становить 4,2% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 86,2 тис. осіб, що складає 3,1% від чисельності населення області. Міське населення (Куп`янська міськрада) становить 59,2 тис. осіб. Рівень урбанізації – 68,7%.

Район займає несприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 0,89, що значно нижче середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу вище середньорайонного і становить 2,27.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає обробна промисловість – 38% та сільське господарство – 30%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 84%. Частка невиробничої сфери складає 16%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Куп`янський район відноситься до **4 типу** з середнім показником потенціалу та середнім рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

Стримуючими факторами для розвитку району є низький рівень розвитку соціальної інфраструктури та високий рівень забруднення оточуючого середовища.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Куп`янського району у 2031 році складе 84,6 тис.осіб, в тому числі Куп`янської міськради – 63,8 тис. осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 49,4 тис.осіб, в тому числі у міськраді – 38,6 тис. осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 55%, відповідно невиробнича сфера зросте до 45%.

У виробничій сфері провідну роль буде відігравати харчова промисловість, сільське господарство та зовнішній транспорт. Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме освіті та охороні здоров'я, оптовій та роздрібній торгівлі.

Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 10,4 тис. га.

Посівні площі матимуть таку структуру: 29 тис. га зернових, 3 – соняшнику, 3 – цукрових буряків, 2 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 131 тис. т зернових, 5 тис. т соняшнику, 150 тис. т цукрових буряків, 75 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 15 тис. корів для виробництва 45 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 50 тис. ВРХ, 40 тис. свиней та 340 тис. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 15 тис. тонн та виробництво яєць до 51 млн. на рік.

Лозівський район

Район розташований в південній частині області та межує Сахновщинським, Первомайським, Балаклійським, Барвінківським і Близнюківським районами Харківської області та Юр`ївським районом Дніпропетровської області.

Площа району – 1,42 тис. км², Лозівської міськради – 0,02 тис. км², що становить 4,5% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 100,9 тис. осіб, що складає 3,6% від чисельності населення області. Міське населення становить 78,4 тис. осіб. (Лозівська міськрада – 67,5). Рівень урбанізації – 77,7%.

Район займає несприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 0,67, що значно нижче середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу близький до середньорайонного і становить 1,81.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає обробна промисловість – 53% та сільське господарство – 20%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 82%. Частка невиробничої сфери складає 18%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Лозівський район відноситься до **3 типу** з середнім показником потенціалу та високим рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку. Стримуючими факторами для розвитку району є середній рівень економічного та містобудівного розвитку.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Лозівського району у 2031 році складе 103,1 тис.осіб, в тому числі Лозівської міськради – 74,9 тис. осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 62,5 тис.осіб, в тому числі у міськраді – 47,2 тис. осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 47%, відповідно невиробнича сфера зросте до 53%.

У виробничій сфері провідну роль буде відігравати обробна промисловість (машинобудування) та сільське господарство. Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме оптовій та роздрібній торгівлі.

Найбільш важливими інвестиційними пропозиціями у районі є: подальший розвиток ковальсько-механічного заводу у м.Лозовій (виробництво штамповок, культиваторів тощо).

Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 15,2 тис. га.

Посівні площі матимуть таку структуру: 40 тис. га зернових, 4 – соняшнику, 4 – цукрових буряків, 4 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 180 тис. т зернових, 6 тис. т соняшнику, 200 тис. т цукрових буряків, 100 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 20 тис. корів для виробництва 60 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 60 тис. ВРХ, 50 тис. свиней та 60 тис. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 12 тис. тонн та виробництво яєць до 7 млн. на рік.

Нововодолазький район

Район розташований на Заході області та межує з Валківським, Харківським, Зміївським, Первомайським, Кегичівським та Кррасноградським районами.

Площа району – 1,18 тис. км², що становить 3,8% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 36,2 тис. осіб, що складає 1,3 % від чисельності населення області. Міське населення становить 12,9 тис. осіб. Рівень урбанізації – 35,6%.

Район займає недостатньо сприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 160 і коливається в межах середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу близький до середньорайонного і становить 1,85.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство – 47%, добувна промисловість– 17 %, обробна промисловість – 13%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 82%. Частка невиробничої сфери складає 18%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Нововодолазький район відноситься до **4 типу** з середнім показником потенціалу та середнім рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку. Стримуючими факторами для розвитку району є низький економічний та містобудівний розвиток.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Нововодолазького району у 2031 році складе 27,5 тис.осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 14,9 тис.осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 52%, відповідно невиробнича сфера зросте до 48%.

У виробничій сфері провідну роль буде відігравати добувна та обробна промисловість, сільське господарство і будівництво. Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме освіті та охороні здоров'я, оптовій та роздрібній торгівлі.

Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 10,55 тис. га.

Посівні площі району матимуть таку структуру: 29 тис. га зернових, 3 – соняшнику, 3 – цукрових буряків, 3 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 131 тис. т зернових, 5 тис. т соняшнику, 150 тис. т цукрових буряків, 75 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 15 тис. корів для виробництва 60 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 50 тис. ВРХ, 20 тис. свиней та 350 тис. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 9 т

Первомайський район

Район розташований в центральній частині області та межує з Нововодолазьким, Зміївським, Балаклійським, Лозівським, Сахновщинським та Кегичівським районами.

Площа району – 1,23 тис. км², Первомайської міськради – 0,03 тис. км², що становить 3,9% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 49,3 тис. осіб, що складає 1,8% від чисельності населення області. Міське населення (Первомайська міськрада) становить 31,0 тис. осіб. Рівень урбанізації – 62,9%.

Район займає несприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 1,06, що нижче середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу близький до середньорайонного і становить 1,68.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає обробна промисловість – 51% та сільське господарство – 27%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 80%. Частка невиробничої сфери складає 20%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Первомайський район відноситься до **4 типу** з середнім показником потенціалу та середнім рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку. Стримуючими факторами для розвитку району є низький економічний розвиток та високий рівень забруднення оточуючого середовища.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Первомайського району у 2031 році складе 48,2 тис.осіб, в тому числі Первомайської міськради – 34,3 тис. осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 28,5 тис.осіб, в тому числі у міськраді – 21,8 тис. осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 45%, відповідно невиробнича сфера зросте до 55%.

У виробничій сфері провідну роль буде відігравати машинобудування та хімічна промисловість, сільське господарство. Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме оптовій та роздрібній торгівлі, освіті.

Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 2,8 тис. га.

Посівні площі матимуть таку структуру: 32 тис. га зернових, 3 – соняшнику, 3 – цукрових буряків, 3 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 144 тис. т зернових, 5 тис. т соняшнику, 150 тис. т цукрових буряків, 75 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 15 тис. корів для виробництва 45 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 60 тис. ВРХ, 50 тис. свиней та 200 тис. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 11 тис. тонн на рік.

Печенізький район

Район розташований в північно-східній частині області та межує з Чугуївським, Вовчанським, Великобурлуцьким та Шевченківським районами.

Площа району – 0,47 тис. км², що становить 1,5% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 10,9 тис. осіб, що складає 0,4 % від чисельності населення області. Міське населення становить 5,6 тис. осіб. Рівень урбанізації – 51,4%.

Район займає несприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 1,37, що нижче середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу вище середньорайонного і становить 2,76.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає обробна сільське господарство – 40%, рибне господарство – 9%, обробна промисловість – 16%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 73%. Частка невиробничої сфери складає 27%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Печенізький район відноситься до **5 типу** з низьким показником потенціалу та середнім рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Печенізького району у 2031 році складе 9,7 тис.осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 4,7 тис.осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 45%, відповідно невиробнича сфера зросте до 55%.

У виробничій сфері провідну роль буде відігравати сільське та рибне господарство, обробна. Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме освіті та охороні здоров'я, рекреації та туризму.

Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 27,2 тис. га.

Посівні площі району матимуть таку структуру: 9 тис. га зернових, 1 – соняшнику, 1 – цукрових буряків, 1 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 41 тис. т зернових, 2 тис. т соняшнику, 50 тис. т цукрових буряків, 25 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 10 тис. корів для виробництва 35 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 15 тис. ВРХ, 4 тис. свиней дозволить довести виробництво м'яса до 2 тис. тонн.

Сахновщинський район

Район розташований Чернівецький район розташований в південно-західній частині області та межує із Зачепилівським, Кегичівським, Первомайським, і Лозівським районами Харківської області та Ново московським і Юр'ївським районами Дніпропетровської області.

Площа району – 1,17 тис. км², що становить 3,7% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 23,3 тис. осіб, що складає 0,8 % від чисельності населення області. Міське населення становить 7,9 тис. осіб. Рівень урбанізації – 33,9%.

Район займає несприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 0,67, що значно нижче середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу близький до середньорайонного і становить 1,50.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство – 76%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 89%. Частка невиробничої сфери складає лише 11%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Сахновщинський район відноситься до **5 типу** з низьким показником потенціалу та середнім рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Сахновщинського району у 2031 році складе 19,1 тис.осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 9,8 тис.осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 62%, відповідно невиробнича сфера зросте до 38%.

У виробничій сфері провідну роль продовжує відігравати сільське господарство. Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме освіті та охороні здоров'я, оптовій та роздрібній торгівлі.

Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 7,95 тис. га.

Посівні площі матимуть таку структуру: 34 тис. га зернових, 3 – соняшнику, 3 – цукрових буряків, 3 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 91 тис. т зернових, 5 тис. т соняшнику, 150 тис. т цукрових буряків, 75 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 15 тис. корів для виробництва 45 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 50 тис. ВРХ, 55 тис. свиней дозволить довести виробництво м'яса до 10 тис. тонн на рік.

Харківський район та Люботинська міськрада

Район розташований на Півночі області, на кордоні з Російською Федерацією та межує з Вовчанським, Чугуївським, Зміївським, Нововодолазьким, Валківським та Дергачівським районами Харківської області.

Площа району – 1,43 тис. км², Люботинської міськради – 0,03 тис. км², що становить 4,6% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 208,2 тис. осіб, Люботинська міськрада – 24,7 тис. осіб, що складає 7,5% від чисельності населення області. Міське населення становить 144,2 тис. осіб. (Люботинська міськрада – 22,0). Рівень урбанізації – 69,3%.

Район займає досить сприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 2,94, що значно вище середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу близький до середньорайонного і становить 2,51.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області, головною проблемою для Харківського району, який відноситься до **1 типу** таксонів є зниження екологічного та містобудівного пресингу на оточуюче середовище. Район відрізняється відносно високим рівнем екологічного забруднення середовища в комплексі з високою концентрацією виробничих, комунальних, транспортних та складських об'єктів.

В той же час район має найвищі показники транспортно-географічного та трудового потенціалу, економічного, соціального та містобудівного розвитку. Це зумовлює формування головного завдання розвитку району та м.Люботин – значне покращення екологічного середовища шляхом технологічного переобладнання промислових підприємств, комплексну реконструкцію транспортної інфраструктури, розвиток високотехнологічних інноваційних технологій, використання сприятливих рекреаційно-лікувальних ресурсів.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає обробна промисловість – 38%, оптова та роздрібна торгівля – 24%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 65%. Частка невиробничої сфери складає 35%.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Харківського району у 2031 році складе 223,9 тис.осіб, в тому числі Люботинської міськради – 22,1 тис. осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 127,1 тис.осіб, в тому числі у міськраді – 11,6 тис. осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 40%, відповідно невиробнича сфера зросте до 60%.

Район та м.Люботин відіграватимуть важливу роль у розвитку приміської зони Харкова, пріоритетними напрямками є розвиток обробної промисловості (харчова промисловість, будівельних матеріалів та машинобудування), рекреація, транспортний сервіс й логістична інфраструктура, оптова і роздрібна торгівля.

Найбільш важливими інвестиційними пропозиціями у районі є будівництво ряду об'єктів аграрного сектору у смт Кулиничі (технологія виробництва та первинної обробки молока, технологія виробництва свинини, мінікомбікормовий завод, центр відтворення та селекції тварин) та смт Селекційному.

Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 29,8 тис. га.

Посівні площі району матимуть таку структуру: 28 тис. га зернових, 3 – соняшнику, 3 – цукрових буряків, 3 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 126 тис. т зернових, 5 тис. т соняшнику, 150 тис. т цукрових буряків, 75 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 20 тис. корів для виробництва 80 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 60 тис. ВРХ, 15 тис. свиней та 1,8 млн. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 10 тис. тонн та виробництво яєць до 260 млн. на рік.

Чугуївський район

Район розташований в північно-центральної частині області та межує з Харківським, Вовчанським, Печенізьким, Шевченківським, Балаклійським, Зміївським районами.

Площа району – 1,16 тис. км², Чугуївської міськради – 0,01 тис. км², що становить 3,7% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 82,1 тис. осіб, що складає 2,9% від чисельності населення області. Міське населення становить 60,9 тис. осіб. (Чугуївська міськрада – 33,2). Рівень урбанізації – 74,2%.

Район займає сприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 2,04, що вище середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу вище середньорайонного і становить 2,76.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство – 39% та обробна промисловість – 33%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 90%. Частка невиробничої сфери складає лише 10%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області, головною проблемою для Чугуївського району, який відноситься до **1 типу** таксонів є зниження екологічного та містобудівного пресингу на оточуюче середовище. Район відрізняється відносно високим рівнем екологічного забруднення середовища в комплексі з високою концентрацією виробничих, комунальних, транспортних та складських об'єктів.

В той же час район має найвищі показники транспортно-географічного, природно-ресурсного та трудового потенціалу, економічного та соціального. Це зумовлює формування головного завдання розвитку району – значне покращення екологічного середовища шляхом технологічного переобладнання промислових підприємств, комплексну реконструкцію транспортної інфраструктури, розвиток високотехнологічних інноваційних технологій, використання сприятливих рекреаційних ресурсів.

За оптимістичними прогнозами чисельність населення Чугуївського району у 2031 році складе 78,0 тис.осіб, в тому числі Чугуївської міськради – 31,1 тис. осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 44,9 тис.осіб, в тому числі у міськраді – 19,4 тис. осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 60%, відповідно невиробнича сфера зросте до 40%.

У виробничій сфері провідну роль буде відігравати сільське господарство та обробна промисловість (машинобудування та скляна промисловість). Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме освіті та охороні здоров'я, оптовій та роздрібній торгівлі.

Найбільш важливими інвестиційними пропозиціями у районі є:будівництво у смт Малинівка заводу з виготовлення високоякісної склотари, технологічне оснащення виробництва з виготовлення розподільних паливних насосів ТА виробництва розпилювачів у м.Чугуїві.

Загальна площа перспективної рекреаційної зони у межах району складає 31,6 тис. га.

Посівні площі району матимуть таку структуру: 26 тис. га зернових, 2 – соняшнику, 2 – цукрових буряків, 2 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 117 тис. т зернових, 3 тис. т соняшнику, 100 тис. т цукрових буряків, 50 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 10 тис. корів для виробництва 40 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 40 тис. ВРХ, 115 тис. свиней та 250 тис. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 21 тис. тонн та виробництво яєць до 21 млн. на рік.

Шевченківський район

Район розташований в східній частині області та межує з Чугуївським, Печенізьким, Великобурлуцьким, Куп'янським, Ізюмським, Балаклійським районами.

Площа району – 0,98 тис. км², що становить 3,1% від території області.

Станом на 1 січня 2008 року у районі проживало 21,6 тис. осіб, що складає 0,8 % від чисельності населення області. Міське населення становить 7,1 тис. осіб. Рівень урбанізації – 32,9%.

Район займає недостатньо сприятливе транспортно-географічне положення, індекс якого становить 1,12, що нижче середньорайонного показника. Показник природно-ресурсного потенціалу нижче середньорайонного і становить 1,12.

У структурі зайнятих у господарстві району переважає сільське господарство – 71%, та обробна промисловість – 9%.

У цілому виробнича сфера у структурі зайнятих становить 90%. Частка невиробничої сфери складає лише 10%.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Харківської області Шевченківський район відноситься до **6 типу** з низьким показником потенціалу та низьким рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

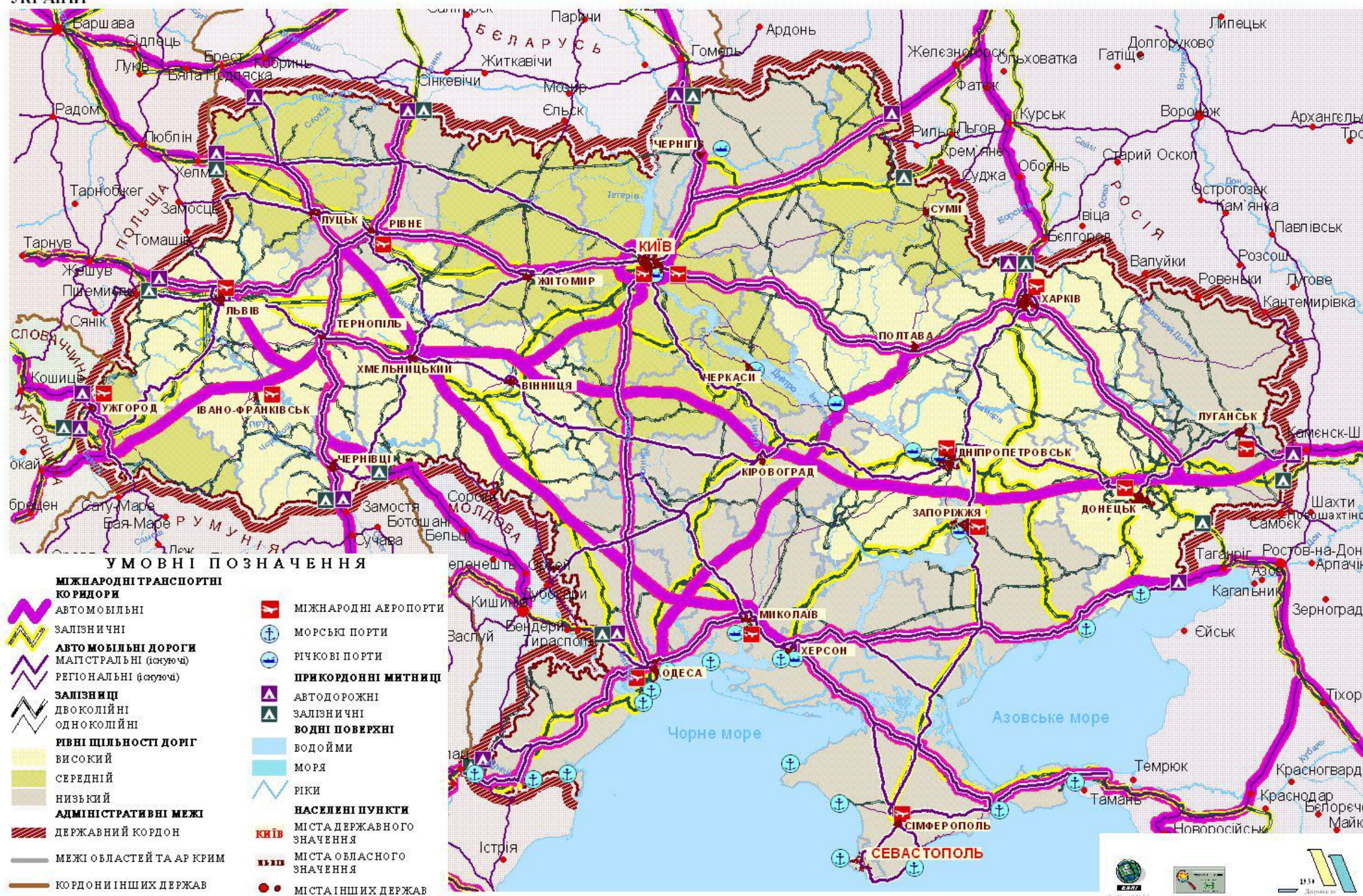
За оптимістичними прогнозами чисельність населення Шевченківського району у 2031 році складе 20,0 тис. осіб. Загальна кількість трудових ресурсів становитиме 10,7 тис. осіб.

У структурі зайнятих частка виробничої сфери знизиться до 65%, відповідно невиробнича сфера зросте до 35%.

У виробничій сфері провідну роль продовжує відігравати сільське господарство. Серед галузей невиробничої сфери домінуюча роль належатиме освіті та охороні здоров'я, оптовій та роздрібній торгівлі.

Посівні площі району матимуть таку структуру: 27 тис. га зернових, 2 – соняшнику, 2 – цукрових буряків, 2 – картоплі і овочів, 22,5 тис. га кормових культур. Виробництво продукції рослинництва підприємств та фермерів (сектор І) у потенціалі становитиме: 122 тис. т зернових, 3 тис. т соняшнику, 100 тис. т цукрових буряків, 50 т картоплі і овочів. Тваринництво товарного сектору включатиме молочно-м'ясне скотарство, свинарство і птахівництво на промисловій основі. В районі необхідно утримувати не менше 10 тис. корів для виробництва 30 тис. тонн молока на рік. Щорічна відгодівля 40 тис. ВРХ, 30 тис. свиней та 350 тис. птахів дозволить довести виробництво м'яса до 7 тис. тонн та виробництво яєць до 54 млн. на рік.

СИСТЕМА ТРАНСПОРТУ

ПРОГНОЗ ЧИСЕЛЬНОСТІ ТА СТРУКТУРИ ЗАЙНЯТИХ У ГАЛУЗЯХ ГОСПОДАРСЬКОГО КОМПЛЕКСУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Види економічної діяльності	2007 рік		2031 рік	
	Тис. жит.	%	Тис. жит.	%
Виробнича сфера	335,0*	46,9	640,4	45,6
Невиробнича сфера	378,7*	53,1	764,2	54,4
Всього по видах економічної діяльності	713,7*	100,0	1404,6	100,0
Самозайняте населення, студенти, безробітні у працездатному віці	1025,4		247,9	
Населення у працездатному віці	1739,1		1652,5	
Все населення	2780,3		2884,4	

СХЕМА ПОБУДОВИ ІНТЕГРАЛЬНОГО ПОКАЗНИКА ПОТЕНЦІАЛУ

